



Силабус дисципліни «Регіональна економіка»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ · БАКАЛАВР · ОП
«ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В ІКС»

120

Годин загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС відповідно до
стандарту

4

Змістовних модулів курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Регіональна економіка

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

ОП: Організація захисту інформації в ІКС

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 120 годин / 4 кредити ЄКТС

Модулів: 4 змістовних блоки курсу

Мета дисципліни

Дисципліна «Регіональна економіка» формує у студентів спеціальності «Комп'ютерна інженерія» систему знань, умінь і навичок у сфері просторової організації економіки, регіонального розвитку та державної регіональної політики України. Курс спрямований на розуміння закономірностей розміщення продуктивних сил, механізмів управління регіональним розвитком, цифрової трансформації регіонів, а також інтеграції ІКТ-інфраструктури у соціально-економічний розвиток територій — що безпосередньо пов'язано з фаховою підготовкою у сфері захисту інформації в ІКС.

Форми навчання

- Лекції — 30 годин
- Практичні заняття — 30 годин
- Самостійна робота — 60 годин

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання економічної інформації регіонального характеру: виявлення закономірностей розвитку регіонів, порівняння підходів регіональної політики, формування обґрунтованих висновків щодо просторової організації господарства. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання аналітичних завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки оглядів регіонального розвитку та схем розміщення продуктивних сил.

Здатність до усної та письмової фахової комунікації: чітко пояснювати економічні процеси регіонального рівня, аргументовано обґрунтовувати рішення у сфері регіональної політики. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність до командної роботи при виконанні практичних завдань.

- Аналізувати нормативно-правові акти у сфері регіональної політики та регіонального розвитку
- Планувати власну аналітичну діяльність і дотримуватися дедлайнів
- Коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками
- Брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки

Фахові компетентності

Розуміння сутності та закономірностей регіональної економіки, її місця у системі захисту та розвитку ІКТ-інфраструктури регіонів України. Знання ключових понять, механізмів регіонального управління та просторової організації виробництва, вміння застосовувати їх у практичній діяльності фахівця з інформаційної безпеки при проектуванні ІКС на регіональному рівні.

Здатність застосовувати методи регіонального аналізу для оцінки соціально-економічного потенціалу територій, обґрунтування розміщення об'єктів ІКТ-інфраструктури та систем захисту інформації в регіональному вимірі.

- Характеризувати нормативно-правову базу регіонального розвитку України
- Аналізувати соціально-економічний розвиток регіонів
- Застосовувати методи регіонального аналізу та прогнозування
- Оцінювати цифровий потенціал регіонів в контексті розвитку ІКС
- Розробляти пропозиції щодо оптимізації розміщення ІКТ-інфраструктури

Результати навчання

Після успішного завершення курсу студент повинен демонструвати такі результати навчання:

1

Знання та розуміння

Пояснювати сутність ключових понять регіональної економіки: регіон, економічний район, продуктивні сили, розміщення виробництва, регіональна політика, децентралізація, регіональний розвиток, диспропорції регіонального розвитку, ІКТ-інфраструктура регіону. Характеризувати нормативно-правову базу, що регламентує державну регіональну політику в Україні.

2

Аналіз та оцінювання

Аналізувати соціально-економічний стан регіонів України з точки зору розвитку ІКТ-інфраструктури та інформаційної безпеки; виявляти диспропорції регіонального розвитку та оцінювати їх вплив на функціонування інформаційно-комунікаційних систем. Оцінювати відповідність регіональної політики вимогам цифрової трансформації та Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності.

3

Застосування знань

Застосовувати методи регіонального аналізу при обґрунтуванні розміщення об'єктів ІКТ-інфраструктури та центрів обробки даних. Розробляти аналітичні записки, схеми розміщення виробничих потужностей та пропозиції щодо розвитку регіональних систем захисту інформації.

4

Комунікація та рефлексія

Аргументовано викладати власну позицію щодо регіональних аспектів розвитку ІКТ та систем захисту інформації у конкретних умовах функціонування регіональної економіки. Формувати розуміння взаємозв'язку між рівнем регіонального розвитку та безпекою інформаційно-комунікаційних систем.

Модуль 1. Теоретичні основи регіональної економіки та регіонального розвитку

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1.1

Предмет, методи та завдання регіональної економіки.

Поняття регіональної економіки як науки і навчальної дисципліни. Предмет і об'єкт регіональної економіки. Методи дослідження: системний аналіз, картографічний, балансовий, економіко-математичний. Зв'язок регіональної економіки з інформаційними технологіями та кібербезпекою. Місце дисципліни у підготовці фахівців з інформаційної безпеки.

Тема 1.2

Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил. Основні закономірності розміщення виробництва. Принципи просторової організації господарства. Фактори розміщення підприємств і галузей: природні, економічні, соціальні, технологічні. Вплив цифровізації та ІКТ-інфраструктури на розміщення виробництва у постіндустріальних регіонах.

Тема 1.3

Економічне районування та адміністративно-територіальний устрій України. Поняття економічного району. Принципи та методи економічного районування. Сучасне адміністративно-територіальне районування України. Реформа децентралізації та її вплив на регіональний розвиток. Громади як базова ланка регіонального управління.

Тема 1.4

Нормативно-правові засади регіональної політики України. Законодавча база регіонального розвитку: Закон України «Про засади державної регіональної політики», Державна стратегія регіонального розвитку. Інституційне забезпечення регіональної політики. Міжнародний досвід регіонального розвитку та євроінтеграційний вектор.

Модуль 2. Соціально-економічний розвиток регіонів України

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 2.1

Природно-ресурсний потенціал регіонів та його вплив на економічний розвиток. Поняття та структура природно-ресурсного потенціалу. Регіональна диференціація природно-ресурсної бази України. Мінерально-сировинні, земельні, водні та рекреаційні ресурси регіонів. Вплив ресурсного потенціалу на розміщення ІКТ-підприємств та дата-центрів.

Тема 2.2

Демографічний та трудовий потенціал регіонів. Демографічна ситуація в регіонах України: тенденції та проблеми. Трудовий потенціал регіонів. Ринок праці у регіональному вимірі. Міграційні процеси та їх вплив на кадровий потенціал ІТ-галузі. Людський капітал як чинник розвитку регіональних центрів цифрової економіки.

Тема 2.3

Економічні комплекси регіонів та галузева структура господарства. Промислові та аграрно-промислові комплекси регіонів. Галузева спеціалізація регіонів та виробнича кооперація. Регіональні ІТ-кластери та технопарки. Спеціальні економічні зони та їх роль у розвитку технологічних виробництв.

Тема 2.4

Регіональні диспропорції та соціальна нерівність. Поняття та показники регіональних диспропорцій. Типологія регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку. Депресивні регіони: причини та механізми підтримки. Нерівномірність розвитку ІКТ-інфраструктури по регіонах як чинник інформаційної нерівності.

Модуль 3. Управління регіональним розвитком та регіональна політика

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3

Тема 3.1

Державне регулювання регіонального розвитку. Методи та інструменти державного регулювання економіки регіонів. Бюджетна децентралізація та міжбюджетні відносини. Регіональні програми економічного та соціального розвитку. Роль держави у подоланні цифрового розриву між регіонами.

Тема 3.2

Інвестиційна привабливість регіонів та залучення інвестицій. Поняття інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості регіонів. Методи оцінки інвестиційного потенціалу. Іноземні інвестиції у регіональний розвиток. Стимулювання інвестицій у розвиток ІКТ-інфраструктури регіонів. Державно-приватне партнерство.

Тема 3.3

Міське самоврядування та регіональний розвиток. Система місцевого самоврядування в Україні. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері економічного розвитку. Стратегічне планування розвитку громад і регіонів. Муніципальна цифрова інфраструктура та смарт-сіті.

Модуль 4. Цифрова економіка та ІКТ–розвиток регіонів

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4

Тема 4.1

Цифрова трансформація регіональної економіки. Поняття цифрової економіки у регіональному вимірі. Індикатори цифрового розвитку регіонів. Цифровий розрив між регіонами України: причини та наслідки. Ініціативи та програми цифрової трансформації регіонів. Вплив цифровізації на регіональні ринки праці та структуру господарства.

Тема 4.2

ІКТ-інфраструктура як чинник регіонального розвитку. Роль ІКТ-інфраструктури у соціально-економічному розвитку регіонів. Регіональні ІТ-кластери та інноваційні екосистеми. Broadband-мережі та покриття регіонів. Безпека регіональної ІКТ-інфраструктури в умовах воєнного стану. Відновлення та захист критичної інфраструктури регіонів.

Тема 4.3

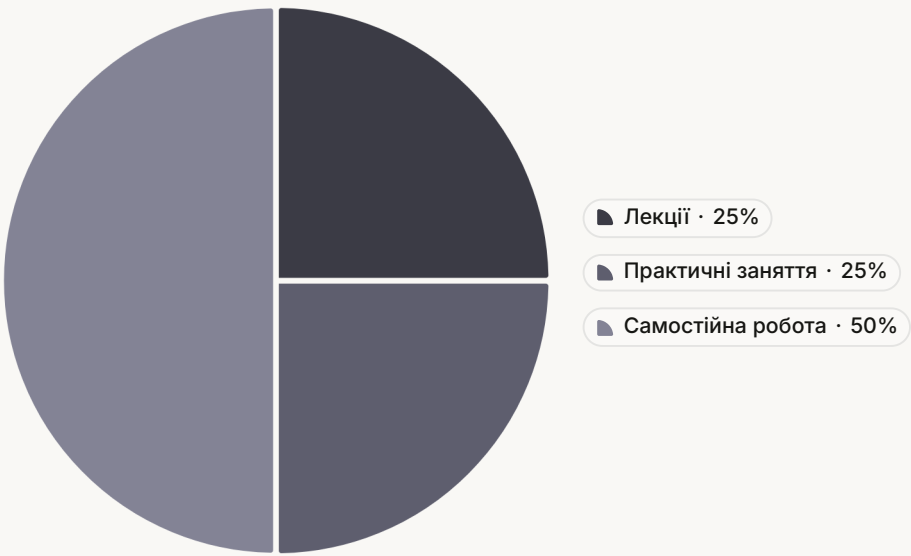
Міжрегіональна та зовнішньоекономічна діяльність. Форми міжрегіональної економічної співпраці. Зовнішньоекономічна діяльність регіонів: експорт, імпорт, транскордонне співробітництво. Єврорегіони за участі України. Вплив євроінтеграції на регіональний розвиток. Регіональні аспекти відбудови економіки України.

Тема 4.4

Проблеми та перспективи регіонального розвитку в умовах воєнного стану та відбудови. Вплив збройного конфлікту на економіку регіонів. Оцінка збитків та потреб у відбудові регіонів. Стратегії повоєнного відновлення та розвитку регіонів. Роль цифровізації та захисту інформаційних ресурсів у відбудові регіональної економіки.

Розподіл навчального часу — 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Предмет, методи та завдання регіональної економіки	2	2	4
	Тема 1.2 — Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил	2	2	4
	Тема 1.3 — Економічне районування та адміністративно-територіальний устрій	2	2	3
	Тема 1.4 — Нормативно-правові засади регіональної політики	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Природно-ресурсний потенціал регіонів	2	2	4
	Тема 2.2 — Демографічний та трудовий потенціал регіонів	2	2	4
	Тема 2.3 — Економічні комплекси регіонів та галузева структура господарства	2	2	4
	Тема 2.4 — Регіональні диспропорції та соціальна нерівність	2	4	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Державне регулювання регіонального розвитку	2	2	4
	Тема 3.2 — Інвестиційна привабливість регіонів	2	2	4
	Тема 3.3 — Місцеве самоврядування та регіональний розвиток	2	2	4
Модуль 4	Тема 4.1 — Цифрова трансформація регіональної економіки	2	2	5
	Тема 4.2 — ІКТ-інфраструктура як чинник регіонального розвитку	2	2	6
	Тема 4.3 — Міжрегіональна та зовнішньоекономіч на діяльність	2	2	5
	Тема 4.4 — Проблеми та перспективи регіонального розвитку в умовах воєнного стану	2	2	5
Разом		30	30	60



Структура навчального часу

- Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою
- Лекції (30 год. — 25%):** подача ключового теоретичного матеріалу з регіональної економіки
 - Практичні (30 год. — 25%):** відпрацювання навичок регіонального аналізу, робота з статистичними даними, вирішення кейсів
 - Самостійна робота (60 год. — 50%):** поглиблене вивчення, підготовка аналітичних завдань та рефератів

Самостійна робота студентів та методи викладання

Форми самостійної роботи

Опрацювання літератури Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за навчальними посібниками з регіональної економіки, регіональної політики та цифрової трансформації регіонів, науковими статтями у фахових виданнях. Конспектування ключових положень, порівняння підходів різних авторів до аналізу регіонального розвитку.	Індивідуальні завдання Виконання аналітичних завдань щодо соціально-економічного розвитку конкретних регіонів України, підготовка схем регіонального розміщення ІКТ-підприємств, аналітичних записок з питань цифрового розриву між регіонами та перспектив відбудови ІКТ-інфраструктури.
Робота з інформаційними ресурсами Опрацювання офіційних сайтів: Міністерство розвитку громад (minregion.gov.ua), Державна служба статистики (ukrstat.gov.ua), Мінцифри України (thedigital.gov.ua). Аналіз статистичних даних та стратегічних документів у сфері регіонального розвитку.	Підготовка до занять Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання статистичних матеріалів та нормативних документів, повторення теоретичного матеріалу; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів та визначень; систематизація знань перед контрольними роботами.

Методи викладання

- **Лекції**
Системне подання теоретичного матеріалу з використанням карт, схем, таблиць та статистичних даних регіонального розвитку; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.
- **Кейс-стаді**
Аналіз реальних ситуацій регіонального розвитку, включаючи кейси цифрової трансформації регіонів, інвестиційних проєктів та відбудови ІКТ-інфраструктури; студенти виявляють проблему та пропонують обґрунтовані рішення.
- **Практичні вправи**
Розрахунок показників регіонального розвитку; складання аналітичних таблиць та карт розміщення ІКТ-інфраструктури; порівняльний аналіз рівнів цифровізації регіонів України.
- **Робота зі статистичними даними**
Опрацювання даних Держстату, регіональних стратегій розвитку та звітів міжнародних організацій; формування навичок аналізу та візуалізації регіональних показників.
- **Самостійне дослідження**
Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій за обраною темою регіонального розвитку; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації статистичної та наукової інформації.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру. Включає усні опитування, письмові відповіді на запитання, розбір статистичних матеріалів та участь у вирішенні кейсів із регіонального аналізу.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне практичне завдання або реферат, що охоплює теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз регіональних показників, розробка схеми регіонального розміщення ІКТ або аналітичної записки). Оцінюються повнота відповіді, коректність аналізу та обґрунтованість висновків. Проводиться після кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та письмові відповіді на питання з усіх чотирьох модулів курсу. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

- ❏ Усі методи контролю спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою «Організація захисту інформації в ІКС» спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література та ресурси

Навчальна та наукова література (2022–2024)

1. Варченко О. М., Войтенко Т. С. Регіональна економіка: навч. посіб. — Київ : Аграрна наука, 2022. — 296 с.
2. Гриценко Л. Л., Боронос В. Г. Регіональна економіка та управління регіональним розвитком: підручник. — Суми : СумДУ, 2023. — 318 с.
3. Дейнеко Л. В., Шелудько Е. І. Просторова організація та регіональний розвиток України: навч. посіб. — Київ : НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув.», 2022. — 274 с.
4. Заблудська І. В., Рогозян Ю. С. Управління регіональним розвитком в умовах децентралізації: монографія. — Северодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2022. — 238 с.
5. Іщук С. І., Гладкий О. В. Регіональна економіка: теорія, методи, практика: підручник. — Київ : Знання, 2023. — 412 с.
6. Коваленко М. М., Соболев Р. Г. Цифровізація регіональної економіки як підхід публічного управління: монографія. — Харків : ХарПІДУ НАДУ, 2024. — 188 с.
7. Куценко В. І., Остафійчук Я. В. Соціально-економічний розвиток регіонів України в умовах євроінтеграції: навч. посіб. — Київ : Академперіодика, 2023. — 252 с.
8. Мікула Н. А., Засадко В. В. Транскордонне співробітництво та регіональний розвиток: підручник. — Київ : НІСД, 2022. — 308 с.
9. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Регіональний розвиток та просторове планування: навч. посіб. — Луцьк : Волинський НУ ім. Лесі Українки, 2023. — 264 с.
10. Сімків Л. Є., Забедюк М. С. Цифровий розвиток регіонів України: виклики та перспективи: монографія. — Івано-Франківськ : НАІР, 2024. — 212 с.

Офіційні інтернет-ресурси

1. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. — URL: <https://www.minregion.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Міністерство цифрової трансформації України. — URL: <https://thedigital.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
6. Національний інститут стратегічних досліджень. — URL: <https://niss.gov.ua/>
7. Журнал «Регіональна економіка» (НАН України). — URL: <https://re.gov.ua/>
8. Науковий журнал «Економіка та суспільство». — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>



Рекомендована література охоплює видання **2022–2024 років** українських авторів відповідно до вимог актуальності навчально-методичного забезпечення ОП «Організація захисту інформації в ІКС».